

ZEZEN LARRUA

(Jarraipena)

(S. Espriu-ren LA PELL DE BRAU
Otsalarrek euskaratua)

XLVI

Batzutan beharrezko eta nahitaezkoa da
gizon bat herri bategatik hiltzea,
baina sekula ez da hil behar herri guzia
gizon bakar bategatik:
oroï zazu beti hau, Sepharad.
Egin elkarrizketarako zubi segurak
eta ahalegindu ulertzen eta preziatzen
zure semeen orotariko arrazoi eta hizkuntzak.
Euria erori dadila ziri-miri alorretara,
eta haizea igaro esku idekia bezalatsu,
leun eta ari zelai zabaletan.
Sepharad bizi bedi eternitatez
ordenaz eta bakez, lanean,
hain zaila den merezimenduzko
libertatean.

XLVII

Legean eta paktuan
beti gordeko duzula,
elkarrizketa gogorrean
zure mailakoekin,
eraikiz jauretxea geldiro
zure lanez,
jaso etxe berria
orubean
izenez deitzen diozunean
libertatea.

Eta zu, oraingo egunetako gizon
Sepharad-en,
ez zazula gehiago bizi heriotzarik
holdarkerizko bakez,
arriska zaitte salbaltzera
zure gaitzetik.

Nabiga itzazuz itsas ekaitzak,
tximist ditzirak argirazirik.

Babes-portutik urruti
esperantzaren uretan
garbituko duzu
odol guzia
hain zapaldua den
zezen larru horrena.

XLVIII

Bizi zara eta ez zenduke nahi arriskuan sentitzerik:
hain agindua seinalaturik arkitzeaz beldurrez
itsas libre zabaletik doan bidetik
heriotzaren ibar seguru hartara.

«Bizia» esan duzu, «arriskua» esan duzu,
eta hori errepikatzen zenuen alperrik hitz berdinekin.
Ez entzun oraindik hiru burudun zakurraren zaingarik,
gaueko kantarik, zikiratuen barrerik
inoiz ezer izaterik opa ez dizutenez
zeu zaren zu, zu soilik, bakarti
gizon —beste gizonik gabe— zure egiaz.
Pentsa, lan, borroka eta sufritu Sepharad-egatik,
euri eta bisuts pean, tximistaren itsas alaian.
Zeren beti izango duzu arriskutik ihes egiteko aukera
eta aurtzaka ziloari irabazi portuko tristura.

XLIX

Utz zikiratuen koipea eragiten barre antzuetatik
eta gelarazi nekatzen zaituenean, ukabila itxirik.
Zeren, zu gizona zara, gauza guzien neurri zaharra,
eta nekez bila zezake goragoko duintasunik
begiek so eginaz konprenitzen duten munduan.
Etsipenduko zaituala, zer gaitz ez dute jasango,
ontzat ematen badituzu denbora eta heriotza eta zerbitzu
ohorea, betieroko lege jatorren aginduak?
Lausengu arbuiagarritz, sariz eta irabaziz,
lan egin zazu ahaleginez Sepharad izan dadin
beti jaun gorena, inoiz ere ez ikaraturik menperatua.
Eta zure gauaren ataurrera iristen zeranean,
itzultzerik ez duen bidea bukatzean,
honako hau soilik esaten jakin dezazun: «Eskerrak bizi-
[tzearren».

L

Arriskua zabalki itsaibiliaz,
begiek aurkitzen jakin dutenean
ekaitz barnean baretasun handia
itsasoaren isilpean, eta bidea idekitzen diogu ontziari
arriskuaren azken uretatik,
jadanik ez da tristea
gure itzuleraren portu
baketsua
lortzea gauaren sarreran.
Eta gero, lehor maitatuan, iristen gara
hautsez bihotzean errothurik hazten den
arbolara arte
gauza guztien azkenez,
eta bidea amaitzen dugu.